

PESTHIDEGKÜTI
WALDORF
ISKOLA

ÚJSÁG

Januári

II. évfolyam 5. szám

HELYZETKÉPEK AZ ELSŐ OSZTÁLY ÉLETÉBŐL

Az első napokban, szeptemberben nagy lelkesedéssel és tanulási vágygal kerestük az ősz első nyomait a természetben. Mindeközben rátekintettünk a világra s a benne rejlő formákra. Milyen egyszerű: egyenes és görbe. S mégis végtelen bonyolult és változatos. Mint a táblarajz is. Kiderült, hogy az elsős táblarajz folyamatosan alakul, változik, mintha egy történet játszódna rajta, amelynek képkockái napról-napra, hétről hétre követik az eseményeket. Minden reggel újabb izgalom, vajon mi változott az éjszaka során. El is neveztem ezt magamban Waldorfmozinak.

S míg mi a formákban gyönyörködtünk, Szent Mihály látogatott el hozzánk, és ajándékba hozta az első betűt. A gyerekek végre igazán iskolásnak érezték magukat, hiszen kezdetét vette az íráskorszak. Egy időközben legénnyé érett kisfiú kalandjain keresztül találkoztunk a betűkkel, aki Mihálytól kapott erejével és bátorságával oldotta meg a nehéz küldetéseket.

Az október slágere a **Bolygó zápor** című dalocska volt, amit nem lehetett elégszer énekelni a gyerekekkel, akár esett, akár sütött odakint.

Mire a levelek lehullajtották leveleiket, négy új jövevény költözött az osztálytermünkbe. Egy zöld, egy kék, egy sárga és egy piros manó. Mindent tudtak, amit a számolásról csak tudni érdemes. S hamarosan számoktól lett hangos a kisház felső szintje, és a terméseket, amelyeket betakarítottunk, máris osztottuk, szoroztuk, összeadtuk, kivontuk, na és persze néha megettük.

Vidám és mozgalmas időszak volt, röpködtek a babzsákok és csattogtak a tenyerek.

A tél sötétje líraszóra és adventi dalokra lelt nálunk. A kedves, segítő szülők pedig hangolásra váró húrok százaira. Amit ezúton is köszönök nekik. A december olyan volt, mintha folyamatos ünneplésben lettünk volna.

Az új év újfajta betűket hozott számunkra, és eauu áaaóa eéi. Aóa aa e uu ai. (megfejtés: Megtanultunk magánhangzókkal beszélni. Azóta abba sem tudjuk hagyni.) A magánhangzók segítségével végre szavakat is tudunk írni, s írunk is mindenhova. Papírra, füzetbe, levegőbe, tenyérre, a másik hátára.

S ami a januári fagyban mindennél fontosabb, büszkén mondhatom, hogy múlt hét óta mindenki tud korcsolyázni az osztályban, már engem is beleértve.

Stenszky Csanád

Mikor ezeket a sorokat írom, még nem indult el a gázvezeték Európában, Magyarország felé az orosz gáz, bár már hajnalban aláírták az ukránok is a szerződést a tranzit nyersanyag továbbengedéséről. Takarékosra vagyunk felszólítva, kicsit lejjebb kell(ene) csavarnunk készülékeinket; két fokkal alacsonyabb otthoni hőmérséklet millió köbméter spórolását teszi lehetővé, amiből aztán kiegészíthetjük déli szomszédainkat, a szerbek mellett a horvátokat és a bosnyákokat is, akik – ellentétben velünk – semmi tartalékkal nem rendelkeznek. Ugyanakkor hideg van, egyes helyeinken mínusz 20°C alá kúszik a hőmérséklet, sokan hálnak fagyhalált nemcsak a hajléktalanok közül, hanem saját házukban élő emberek is, mert nincs tüzelőjük.

Sok minden eszébe juthat az embernek a kialakult helyzet kapcsán. Először is talán hálásan átérezhetjük, hogy milyen kiváltságos helyzetben is vagyunk, hogy mi nem fázunk, hogy fűthetünk, hogy nem kell kis tűz körül kuporognunk, hogy valami meleget csaljunk ki belőle magunk számára. Másodszor erősen átérezhetjük, hogy részei vagyunk az egésznek – kérdés, mi is itt az egész? –, hogy mint ilyenek, felelősek vagyunk nemcsak magunkért, szűkebb környezetünkért, de valamiképpen az országunkért is, sőt a Szerbiában stb. élő társainkért is. Harmadszor nyilván valamennyiönket megérinthetett kiszolgáltatottságunk átélése is, hogy amit természetesnek gondolunk – kinyitjuk a fűtésünket –, az egyáltalán nem természetes, a tőlünk távoli gazdasági, politikai helyzet konkrétan beleszól napi szükségleteinkbe, és mi csak állhatunk, és nézhetjük a játszmat. És még nyilván lehetnek további felvetéseink is.

A hála szükségességéről, nevelő és önnevelő szerepéről volt már itt szó, nem is egyszer. „Maga megbolondult, hogy mindent kétszer mond, kétszer mond?!” Nem lehet elégszer mondani! A második érzésünkkel azonban szintén kell valamit kezdeni. Lejjebb vesszük-e a radiátoraink termosztátját, hajlandók vagyunk-e magunkon túl is nézni, vagy csak örvendünk, hogy minket ez a jelenlegi ilyen-olyan válság csak mérsékelten vagy egyáltalán nem érint? És a harmadik érzésünk: valóban tehetetlenek vagyunk? Aki ezt éli meg, annak félelem fogja betölteni az életét. Persze kivédhetők a félelmek, a tehetetlenség érzése, ha van elég pénzünk, és azt gondolhatjuk, hogy majd újabb beruházásainkkal gáz hiányában is elkormányozhatjuk kis családjainkat. Ugyanakkor megcsaljuk magunkat, ha a jelen helyzetet csak ilyen szűk összefüggéseiben akarjuk, vagyunk hajlandók látni, és nem akarjuk a mostani tapasztalatainkat kiterjeszteni és általánosabban kezelni, értelmezni.

A pénz sokszor nem segít, sokszor kevésnek bizonyult már anyáink, nagyanyáink életében is, háborúban, katasztrófahelyzetekben; ők sokszor valami másból gazdálkodtak, éppen tehe-

tetlenség-érzésüket tudták olyan sokszor legyőzni, életerővé formálni. Itt most eszembe jut édesanyám, aki 2-3 éves kislányával – a bátyámmal – maradt férj nélkül a háborúban, és aki hosszan tudott arról mesélni, miként szerzett zsírt a vidéki parasztságtól, miként szervezte meg a lejutást a fővárosból, hogyan küzdött meg minden falatért, hogy enni tudjon adni kislányának. Ő a szilárd jómódból egyetlen rajta lévő síruhában kezdte és kezdte újra életét.

Erő, életerő – szöges ellentétei a tehetetlenségnek. A 11. osztály nagy témája a Parzival. Ennek utolsó fejezetében Feirefiz, Parzival féltestvére, a keleti világból érkező, tarka bőrű – értsd: félig fehér, félig fekete származású – lovag régi vágya van teljesülni: kereszténnyé lehet, ha leteszi a fogadalmat. A fogadalom egyik pontja így hangzik: „Megtagadod-e az olyan hitet, amely azt vallja, hogy minden előre meghatározott és elkerülhetetlen, és így az ember csupán az Isten vagy a természet rabszolgája?” Feirefiz szívesen ellene mondott ennek a sokszor megjelenő, erős kísértésnek, amely a mi életünkben is fel-felbukkan. Ilyenkor hajlamosak vagyunk átadni magunkat ennek a – valljuk be – kissé kényelmes életérzésnek, amely azt mondatja velünk, hogy itt a mi cselekvésünknek már nincs semmi tere, itt már minden eldőlt, bevégeztetett. Elvileg soha nem vagyunk tehetetlenek, azt hiszem, csak időnként hajlandók vagyunk elhinni ennek ellenkezőjét. A pénznél is többet jelent a fantáziánk segítségével, amellyel ki tudjuk találni, hogy szorult helyzetünkben mi lenne a következő lépés. Ha lépéseket találunk, abban már újra örömmel lelhetjük, hiszen újra alkotó, teremtő, cselekvő emberekként élhetjük meg magunkat.

És hát itt vagyunk már megint – mint mindig – a pedagógiánál. Egyrészt itt a Waldorf-iskolában ezt a képességet neveljük a gyerekeinkbe, vagyis hogy legyen bátorságuk a nehézségekben is újat, mást lépni, hogy ne érezzék a tehetetlenséget, hogy bízzanak magukban annyira, hogy ne higgyék el a politika, a nagypolitika, a világgazdaság meghatározó szerepét. Hogy érezzék és élvezzék az erejüket. Másrészt a mostani helyzethez is egy aktuál-pedagógiai javaslat: a gyerekek változatlanul éhesek a mi *értelmes derűnkre*. Nem arról van szó tehát, hogy ne vegyünk tudomást a válságról, a mélyrepülésről, ami felé gazdaságunk is tart, hogy tegyünk úgy, mintha nem lenne gázprobléma stb. De tegyünk úgy – illetve ezt már nem lehet csak tenni, így is kell megélni –, hogy gyerekeink érezzék: alapvetően nincs baj, mi mindig meg fogjuk tudni találni a lehető legjobb megoldást. Minket nem temet be a pesszimizmus, az aggodalom, a tehetetlenség érzése.

Legyen ez az alapállásunk a nem túl könnyűnek ígérkező új évben, hogy az idei év is boldog lehessen.

Beöthy Hanna

A SZÜLŐI ÉSTEK IDŐPONTJAI

	Hétfő	kedd	szerda
Minden hónap első	-	5. osztály	3. osztály és 10. osztály
Minden hónap második	9. osztály	2. osztály	8. osztály
Minden hónap harmadik	12. osztály	4. osztály	11. osztály
Minden hónap negyedik	7. osztály	1. osztály	6. osztály és 13. osztály

KÖRKÉP

1. A mai valóság: tények, adatok

Fenntartás, működés

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karán (Budapest) 2008 szeptemberében a kilencedik csoport fejezte be Waldorf-pedagógiai tanulmányait. 1990-től az országos pedagógus-továbbképzés keretében folyamatosan lehet Waldorf-pedagógiát tanulni a Bárczi-n. A három féléves, 480 órás akkreditált továbbképzést minden második évben (az egyetem tanévi rendjéhez igazodva, a tavaszi félévben) indítjuk, amikor az előző csoport befejezte tanulmányait. Jelenleg a tizedik csoportba jelentkezők felvételi beszélgetései kezdődtek meg. Terveink szerint számukra 2009 februárjában indul, és 2010 őszén fejeződik be a *Waldorf-pedagógiai alapismeretek* című továbbképző tanfolyam, amelyen az osztálytanítói feladatokra való felkészülés kerül a középpontba.

A továbbképzés költségeit a hallgatók által az Egyetemnek befizetett térítési díjak képezik. A Magyar Waldorf Szövetség közreműködésével néhány éve egy összegben támogatást kapunk (ez a költségvetésnek mintegy évi 14-16%-a) a Török Sándor Waldorf Pedagógiai Alapítványon keresztül. Az Egyetem rezsiköltségeinek folyamatos emelkedése miatt nagyon szigorú gazdálkodást folytatunk.

Hallgatók

A továbbképzésre diplomás tanítók, tanárok és gyógypedagógusok jelentkezhetnek. A jelentkezők döntő többsége már korábban elhatározta, hogy Waldorf-iskolában kíván tanítani. Részben azért, mert pedagógus szülőként megtapasztalta a Waldorf-iskola világát, vagy azért, mert elkezdett dolgozni valamelyik Waldorf-iskolában. Emellett mindig vannak olyan résztvevők is, akik a gyermekgondozási évek alatt saját gyermekeik otthoni nevelése érdekében érzik fontosnak a Waldorf-pedagógia gyakorlatának megismerését; mások pedig keresik azt a pedagógiai irányt, amelyben kiemelt szerep jut a művészeteknek.

A továbbképzés húsz évvel ezelőtti indításakor döntően a fővárosból és a nagyobb városokból jelentkeztek a pedagógusok. A Waldorf-iskolák egymás utáni megalapítása kitágította az érdeklődők körét, sokan jelentkeztek a kisebb városokból is. Napjainkban pedig nem ritka, hogy egy-egy község/falu iskolájából is érkeznek jelentkezők. Kezdetről fogva minden csoportba felvettünk két-három külföldi jelentkezőt is, részben kettős állampolgárságú, magyar anyanyelvű, határon kívül tanítókat (Szlovákia, Horvátország, Szlovénia, Vajdaság, Románia, Kárpátalja), vagy itt élő, magyarul már elég jól beszélő külföldi (német, angol, spanyol, brazil, finn, marokkói stb.), pedagógus diplomát szerzett állampolgárokat.

Végzettség, munkahelyi alkalmazás

A továbbképzés befejezésekor a résztvevők az Egyetem által kiadott állami tanúsítványt kapnak a következő bejegyzéssel: „A Tanúsítvány feljogosít a pedagógus szakképzettséget igazoló felsőfokú alapképzésben szerzett oklevél birtokában Waldorf-iskolában (Waldorf-pedagógiai módszereket alkalmazó közoktatási intézményben) pedagógus munkakör betöltésére.” A hazai jog-

**EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
BÁRCZI GUSZTÁV GYÓGYPEDAGÓGIAI FŐISKOLAI KAR
TOVÁBBKÉPZŐ KÖZPONT**

Postacím: 1476 Budapest 100. Postafiók: 127

Látogatási cím: 1097 Budapest, Ecséri út 3.

Telefon: (06 1) 358 55 50; 358 55 06; 358 55 51.

E-mail: tovabbkepzo@barczi.elte.hu és

mesterhazi@barczi.elte.hu

Honlap: www.barczi.hu

Szakmai vezető: dr. Mesterházi Zsuzsa, Professor emeritus (ELTE)

Rendszeres megbízással oktató tanárok: Hegedűs Miklós, Martin Keizer, Kocziha Miklós, Mesterházi Zsuzsa, Pisztora Márta, Sósne Pintye Mária, Szecsődi János, Szentkúti Márta.

Vendégtanárok: Balogh Klára, dr. Bánhidiné Révész Ildikó, Demjén Istvánné, Fűzfa Zoltán, Karkus Ottó, Kovács Gábor, Kökény Ákos, Krigovszki Anna, dr. Krivácsy Zoltán, Kulcsár Gábor, Mezei Mihályné, dr. Mezei Ottóné, dr. Péter Judit, Szentmártony Yvonne, Tallós Péter, Tolnai Antal, Vágó Edit és esetenként felkért további Waldorf-tanárok, külföldi előadók.

Gazdasági és tanulmányi ügyek intézése: Ványi Ágostonné, Papp Levente.

Tagság szervezetekben: Magyar Waldorf Szövetség (MWSZ) és Internationale Assoziation für Waldorfpädagogik (IAO).

Megjegyzés: A felsorolt adatok a legutóbbi három tanévre érvényesek (2005-2008).

szabályok értelmében a mindenkor pedagógus alaptanúsítvány kiadása megköveteli a Waldorf-pedagógiai végzettség megszerzése után is, hogy kit lehet tanítónak, illetve tanárnak tekinteni. (Éppen ezért soroljuk a diplomát nem adó posztgraduális továbbképzések közé.) A kétévente indított 40-45 fős csoportokból az eddigi közel húsz év során mintegy 380 hallgató szerzett tanúsítványt. Közülük igen magas arányban (70-75%-ban) kaptak pedagógusállást Waldorf-iskolákban. A természetes munkahelyváltás, a gyermekvállalás, illetve a hazai vagy külföldi tanulmányok miatt a Waldorf-iskolai alkalmazás időtartama egyénenként különböző. A végzettek közül számos tanár/tanító vett részt iskolaalapításban: Budapesten a kamaraerdei, a kispesti, a rákosmenti, az óbudai Waldorf-iskolákban, illetve a debreceni, a dunakeszi, a fóti, a gödöllői, a győri, a jászszentandrásai, a miskolc-hámori, a nemesvámosi, a nyíregyházi, a solymári, a szolnoki, a szombat-helyi, a váci és további Waldorf-iskolákban.

Az 1. Waldorf-csoport (Budapest, 1992)

A képzés körülményei

A részt vevő hallgatók döntő többsége munka mellett tanul. A továbbképzésen tanító tanároknak – egy kivétellel – nincs állandó munkaviszonyuk az Egyetemen, hanem megbízásos óraadók (egyébként más Waldorf- vagy egyéb intézményekben tanítanak/dolgoznak, vagy szabad szellemi foglalkozásúak). Az órákat, a gyakorlati foglalkozásokat minden hét végén tartjuk, pénteken délután és szombaton délelőtt. A Bárczi Kar tantermei, szolgáltatásai (informatika, könyvtár, tanári munkaszoba, rajzterem, tornaterem, zeneterem, fénymásolás, ruhatár, étterem, kert, parkoló stb.) rendelkezésre állnak. A továbbképzés önköltséges (részben a hallgatók, részben az őket alkalmazó iskolák) fizetik a részvételi díjat. A hallgatókkal kötött tanulmányi szerződés alapján a foglalkozásokon való részvétel igen nagy arányban teljesül.

Képzési tartalom, munkaformák

A foglalkozások fő témakörrei:

- a) A Waldorf-pedagógia antropológiai alapjai;
- b) Művészetek (zene, ének, kórus, festés, grafika, plasztika, eurytmia, dráma);
- c) Tanítás-módszertan (a Waldorf-iskolai tanterv alapján az 1–8. osztályok témaköreinek feldolgozása);
- d) A Waldorf-iskola életéből egyes témakörök (iskolaalapítás, tanári konferencia működése, iskolaérettség, fejlődési szakaszok, ünnepkörök, szabad vallás tanítása, kapcsolat a szülőkkel, olvasás-, írás- és matematikan tanulási nehézségek, viselkedészavarok, a Waldorf-iskolát érintő jogszabályok, a Magyar Waldorf Szövetség működése, külföldi partner-iskolák stb.). A foglalkozásokat óvodától az egyetemig és kéthetes iskolai gyakorlat egészíti ki, erről részletes pedagógiai naplók készülnek. A továbbképzés lezárására a hallgatók egyénileg megválasztott témák feldolgozásával készülnek fel, ehhez a mentortanároktól kapnak segítséget.

Felbédés (Kolozsvár, 1998)

Az 1–7. csoportok számára minden nyáron szerveztünk egyhetes, bentlakásos nyári táborokat, amelyeknek az volt a céljuk, hogy a bio-dinamikus gazdálkodás alapjai, a művészeti és kézműves foglalkozások, a fafaragás, a drámapedagógiai gyakorlatok mellett a hallgatók megismerjék az ország egyes tájait (Órség, Hortobágy, Zempléni hegyek, Ormánság, Szigetköz, Somogyi dombvidék stb.), illetve egyes nagyobb településeket (Debrecen, Pécs, Sárospatak, Kolozsvár, Balaton-parti települések stb.) kulturális értékeit.

A hagyományos főiskolai/egyetemi munkaformák (előadás, konzultáció) mellett egyre nagyobb arányban alkalmazzuk a hallgatók

tók önálló munkájára támaszkodó tanulási formákat (szakirodalmolvasása, témakörök önálló feldolgozása, saját tapasztalatból hozott problémák megbeszélése, portfóliók készítése stb.). A hagyományos vizsgaformákat kiváltottuk a közös és az egyéni tanulás eredményeinek folyamatos bemutatásával, a rendszeres gyakorlással. A mentortanárokkal a hallgatók igény szerint megbeszélhetik kérdéseiket.

2. Eredmények: ami megvalósult

- Az országban működő 25 Waldorf-iskola közül 19 iskola alapításában vettek részt a Bárczi-n végzett Waldorf tanítók/tanárok, illetve volt hallgatóink mind a 25 Waldorf-iskolában tanítanak osztálytanítói és szaktanári munkakörben.

Merengés (Iváncsa, 1992)

- A továbbképzést az ország legnagyobb egyeteme tartja fenn. Az elmúlt 20 év során szervezeti, gazdasági és adminisztratív szempontból kialakultak a működéshez szükséges feltételek. A Bárczi Kar vezetőinek, oktatóinak és hallgatóinak körében ismert és elismert a Waldorf-pedagógia. Közreműködünk szakdolgozatok irányításában, amennyiben az ELTE vagy más főiskolák és egyetemek tanár/tanító szakos hallgatói ilyen kéréssel fordulnak hozzánk.

- Kidolgoztuk a pedagógusdiplomára épülő Waldorf-pedagógiai továbbképzés (480 órás, három féléves) ötévente kötelezően megújított akkreditált programját, amelyet tartalmilag folyamatosan fejlesztünk, szerepeltetjük az országos továbbképzési jegyzékben.

- Létrejött az oktatásban folyamatosan részt vevő tanárok (nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező Waldorf-iskolai osztálytanítók/szaktanárok, művésztanárok, többdiplomás gyógypedagógiai tanárok, a neveléstudomány főiskolai és egyetemi oktatója, Extra Lesson-tanárok, orvosok, esetenként más szakemberek) közössége, illetve az állandó tanári konferencia (nyolc törzstaggal és az esetenként meghívott vendégtanárokkal).

- Bevezettünk olyan tanulási módszereket, amelyek nagymértékben elősegítik a hallgatók aktív bekapcsolódását a közös munkába. A hallgatók hétről-hétre, illetve hosszabb határidőre elvégeznek/készítenek különböző feladatokat (megfigyelések, irodalom feldolgozása, epochák, illetve főoktatás tervezése, zenei és mozgásgyakorlatok, szépirodalmi szövegek gyűjtése, pedagógiai naplók, a tanulmányaik alapján gyűjtött anyagokból az ún. Waldorf-könyv elkészítése stb.).

Kenyérsütés (Drávafők, 1995)

- A törzstag tanárok mindegyike végez rendszeresen a saját témakörében képzésfejlesztő, illetve a Waldorf-pedagógia gyakorlatát fejlesztő munkát: szakirodalmi fordítások, könyvkiadások, festészeti kiállítások, művészetterápiás kurzusok, tanítás-módszertani publikációk, közoktatási szakértői vélemények, tanácsadó munka különböző Waldorf-iskolákban, részt vesznek oktatóként a Waldorf-pedagógiához kapcsolódó más képzésekben (Extra Lesson-képzés, Euritmia-képzés, Bothmer-képzés, Szabad vallás tanítása, művészeti képzések, Tanári Műhely, Nyári Akadémia, nemzetközi IAO továbbképzések, állami óvodai és általános iskolai pedagógusok továbbképzése stb.).

• Lehetőségeinkhez mérten részt veszünk a Waldorf-pedagógiai közéletben, hazai és nemzetközi szervezetek munkájában, országos Waldorf-pedagógiai rendezvényeken, ápoljuk a hazai és a külföldi szakmai kapcsolatokat a különböző Waldorf-pedagógiai képzést folytató intézményekkel.

3. Emberek, események a múltból

Támogatóink

1991–1997. között a nemzetközi TEMPUS program támogatásával jelentős szakmai és anyagi támogatást kaptunk pályázat útján a továbbképzés indításához. Ezt a programot konzorcium keretében valósítottuk meg (tagjai: Seminar für Waldorf-pädagogik Stuttgart, a Zeistben működő holland Waldorf-képző intézmény és a Bärcki). Ebben az időben rendszeresen meghívtuk külföldi képzőintézmények tanárait. Az együttműködési időszakban különösen a képzési tematika kidolgozásában, a külföldi oktatók kiválasztásában, a képzési tapasztalatok megvitatásában és a hallgatók 2-3 hetes külföldi Waldorf-iskolai gyakorlatainak megszervezésében nyújtott átfogó segítséget a stuttgarti Szeminárium. Ennek egyik vezetője, *Stefan Leber* úr rendszeres kapcsolatban állt a Bärcki-val, többször meglátogatta továbbképzésünket, előadásokat tartott, részt vett a konferencia munkájában; mind a mai napig hálával és köszönettel gondolunk rá. Egyik kezdeményezője volt a kelet-európai országok Waldorf-intézményeiben tanító pedagógusok továbbképzését szolgáló nemzetközi szervezet (IAO) létrehozásának.

Az eltelt húsz év során nagyon sokan segítettek a továbbképzést tanári közreműködésükkel. A következő felsorolás nem teljes körű:

Külföldről érkezett tanácsadó tanárok, akik rendszeresen tanítottak (mindegyikük éveket töltött/tölt Magyarországon): Annette Stroteich, Brigitte Gaiser, Darvas János (Németország), Nelke van der Sloot, Tonny és Coen Keer (Hollandia), Sam Betts (Anglia).

Esetenként meghívással tanítottak: Stefan Leber, † dr. Ernst-Michael Kranich, dr. Johannes Kiersch, Ernst Bühler, Magda Maier, dr. Wolfgang Schad (Németország), Brigitte Goldmann, Georg Meier, Tobias Richter, Wolf Klein, Wolfram Weh (Ausztria), Arnold Bernhard, dr. Rüdiger Grimm (Svájc), Loránd Judit, Martin Baker (Anglia), Emi Ono (Japán), † Labancz Zoltán, Dan Judit (Románia).

Több évig a tanári konferenciánk hazai tagjai voltak: † dr. Székely György és Székely Anikó, Scheily Mária, Clemens Schlenning, Kálmán István, Fenyő Ervin, Gajdos András, Bognár János, Döbrönte Zoltán; esetenként: dr. Vekerdy Tamás, Gajdos Renate, Marikovszky Andrea, Mesterházy Mária, dr. Jakab Tibor, dr. Trásy Gábor, dr. Szőke Henrik.

Köszönettel gondolunk azokra a hazai Waldorf-óvónőkre és -tanítókra/-tanárookra (nagyon hosszú lenne a lista), akik egy-egy módszertani foglalkozás vezetésével segítettek a továbbképzést, illetve akik óvodai támogatásra és iskolai gyakorlatra fogadták hallgatóinkat.

Hallgatók

Külföldi (kanadai, svájci és hollandiai) Waldorf-iskolai gyakorlatokról hallgatóink így számoltak be:

„[...] egy kéthetes külföldi gyakorlaton vehettem részt Svájcban, a bázeli Rudolf Steiner Iskolában. Egy vasárnap délután pillan-

tottam meg először a nagy fás park közepén a hatalmas épületet. [...] Bementem az iskolába, ahol mindenki otthonosan járkált, szülők és tanárok éppen koncertre igyekeztek a díszterembe. [...] Ez az „óriás” nyolcszáz-kilencszáz gyermekkel és mintegy nyolcvan tanárral pontosan hetvenéves. 1922-ben tanácskoztak először Rudolf Steinerrel egy új iskola megteremtésének jelentőségéről. [...] Az osztályban, ahol hospitáltam, történelemepocha volt soron, naponta új történeteket hallottak a gyerekek az ó-indiai világról, majd a perzsákról. [...] Részt vehettem szülői esten is, beszélgettem velük. Éppen cirkuszi előadásra készültek, amelynek a megszervezése és bemutatása a mindenkori ötödik osztály feladata, és a bohóc szerepe csakis az osztálytanítóé lehet. [...] A két hét végén már majdnem az iskolához tartozónak éreztem magam. [...] Búcsúzóul még egyszer élékeltek az két magyar népdalt, amelyet én tanítottam nekik.”

(*Mihálcz Dóra, 1996*)

„[...] Kanadában két teljes héti szabad bejárásom volt a Toronto Waldorf School nevű iskolába. Minden órára bemehettem, minden konferencián részt vehettem, mindenki szánt rám egy kis időt. Főként a felső tagozatra voltam kíváncsi [...], a kémia-, a biológia-, a matekórákra, a tantervre, az egész felsős életre. Ebben a két hétben megtapasztalhattam a hétköznapiakat [...], és érezkeltem a tanárok és a felsősök kapcsolatát. [...] Torontóban a Waldorf-iskola, amely 25 éve alakult, jó hírű magániskola. [...] A szülők nem kételkednek, vajon eleget tanul-e itt a gyermek; az általános vélemény szerint sokat tanulnak, széles látókörűek, és könnyen helytállnak a felsőoktatásban. [...] Próbáltam kilesni a titkukat, de nem tudtam. Nem tudtam eldönteni, hogy amit látok, a tanári ügyesség és tapasztalat, vagy az ottani rendkívül toleráns kultúra következménye, vagy egyszerűen csak ilyenek a gyerekek. [...] A felsős diák bízhat a tanárban, kiadhatja magát, őszinteséget várhat cserébe és azt, hogy komolyan veszik. Nem nevetik ki, nem parancsolgatnak, de kérnek, kéréseiket megindokolják, ötleteiket megfontolják, és javaslatokat tesznek vagy lebeszélnek. [...] Ebben az iskolában az elmélet lenyűgöző természetességgel működik. És mindez úgy, hogy a padokban a legkülönbözőbb színű, nyelvű és kultúrájú családok gyerekei ücsörögnek. Még egyszer köszönet azoknak, akik ehhez az úthoz segítettek.”

(*Gát Anna, 1996*)

„[...] 1993 novemberében jó két hetet töltöttem hetedmagammal De Biltben, amely nagyjából harmincezres lélekszámú városka Utrechttől északkeletre. Számunkra azért nevezetes, mert itt vállalt feladatot Nelke van der Sloot. Nelke négy évig szaknancsadóként dolgozott a magyarországi Waldorf-iskolák mellett, segítve születésüket, támogatva első lépéseiket. [...] Nyirkos, sötét novemberi reggel. Éjjel megint esett. Fölnézvén az ég most sem látható a vizesen csüngő felhőktől. Nyikorog a kis fészertája. Kitoljuk a bicikliket. Esőkabát a csomagtartóba, dinamó bekapcsolva. Indulhatunk. A tanítás fél kilenckor kezdődik, ilendő hát legalább negyedre odaérni. [...] A kezem a kormányra dermedt. Az ördögbe! Kesztyűt meg nem hoztam. Muszáj lesz venni egyet. [...] Nelke az ajtóban állva fogadja az érkezőket. Tekintete meleg mosollyal telt. Egyenként nyújtja a kezét mindenkinek. „Szervusz! Örülök, hogy megérkezettél” – mondja a mozdulat. [...] Nelke a táblánál áll, és színes krétával egy „B”-t rajzol. Majd az osztály felé fordul, szemében huncut fény villan, és hal-kan, szinte suttogva belekezd egy játékos versbe, amely csak úgy zsong-bong a sok bújócskázó, bohókásan bukfencező „B”-től. [...] Nelke a padok között jár. A füzeteket és a zsírkrétákat szedi össze. A nagy, kétajtós öreg szekrényhez lép, és visszateszi őket. [...] Holnapig már nem lesz szükség rájuk. Aztán középre húzza

azt a mélyöblű, zöldpárnás bambuszfotel, és leül... (és mesél). [...] (Az utolsó napon...) Még egy utolsó pillantás a biciklitárolóra, a kanálisban úszkáló vadkacsákra, majd kifordulunk az Amszterdam felé vezető útra. [...] A kék KLM lassan áttöri magát a párán s a szürke felhőrétegen. Elmarad mögöttünk a város, a polderek szabályos parcellái, Hollandia. [...] Száll a gép, mint képek a csukott szemhéj mögött. [...] 'Kérem, kapcsolják be a biztonsági öveket! Megkezdjük a leszállást!' Kinézek az ablakon. Hunyorgó fénytenger az esti sötétben. Budapest fényei. A városé, ahol élek. És ahol talán azok is élnek, akiknek egyszer majd én mondhatom: „Jó reggelt, kedves gyerekek!”

(*Vincze Erzsébet: Waldorf-iskola – esszé egy hollandiai látogatás tapasztalatairól. Ita Wegman Alapítvány, Budapest, 1994*)

A sárospataki nyári táborunkról ez olvasható az egyik visszaemlékezésben:

„[...] Wolfgang Schad beszélni kezd. Ismerős dolgokról szól: a képszerű magyarázat fontosságáról a természetismeret oktatásában. A 3 és 10 éves kori én-élmény különböző természetéről, az iskolaérettség jeleiről – de mindezt új, tágabb kapcsolatokba ágyazza. Nyugodt előadásmódja, biztos tudása lenyűgöz. Mezei Klári pedig fáradhatatlanul, pontosan és szépen ülteti át magyarra a hallottakat. [...] Reggeli közös énekléseinkhez Papp Gábor válogatja a dalokat, Sárospatakhoz, augusztus 20-hoz és a csoport utolsó hosszú együttlétéhez méltó módon. Minden reggel megtöltjük hanggal az aulát, szállunk a „szeleknek széles szárnyán”. [...] Dalos műhelyünkben is ott a sokszínűség: az ősi gregorián dallamok után egy héber tánc lüktetését tanuljuk meg. [...] Kökénydi Ákos sikeresen oldja az ünnepélyes hangulatot, amikor Schad úrék melletti idegenvezetői tapasztalatairól mesél, rengeteg humorral. [...] Nehezünkre esik kilépni a kapun.”

(*Makovnik Emese, 1996*)

Néhány gondolat a továbbképzés harmadik félévében, valamennyi hallgató közreműködésével készülő *Pedagógiai ars poeticám* című kötetből (2006). (A szerzők nevét a hallgatókkal egyetértésben a szélesebb nyilvánosság számára nem tüntetjük fel.)

„Úgy vélem, a gyerekek azt várják, hogy nap mint nap olyan ember álljon eléjük, akit követni tudnak. Az egy helyben álló embert azonban nem lehet követni, ezért a tanárnak is haladnia kell az útján. A gyerekek, bár türelmesek, azt mindig érzik, hogy akit követnek, az jó irányban halad-e. Az a pedagógus, aki ilyen módon mozgásban van, biztosan kivívja a gyerekek tiszteletét. Mégis, mi sarkallhatja az embert az efféle mozgásra, ha a fejlődés gyakran fájdalmas és fárasztó? Engem az a tisztelet, amit a diákjaim iránt érzek.” (2006)

„Tudom, hogy az életben minden meg nem oldott feladat visszatér, amíg be nem teljesíti küldetését. Az öröm a pillanatban és az emlékezésben él. Az, amikor sikerül a gyermekeknek odaadnom mindazt, amiről tudom, hogy szükséges számukra, örömmel tölt el. Nap mint nap pillanatok sokasága, amely örömmel tölt el. Alapvetően mosolyogva állok a világ elé, és a megoldást keresem. Az életünk során nem mindig azonnal érünk a célhoz, sokszor hosszas küzdelmek árán, de minden egyes küzdelem után megtapasztalhatjuk, hogy ha még nem is a megoldásnál, de ahhoz egyre közelebb vagyunk azáltal, hogy felismerjük a hibákat és azok kijavításának lehetőségét.” (2006)

„Huszonöt éves általános iskolai munkaviszony után érintett meg közelebről a Waldorf-pedagógia, lenyűgözve engem tisztaságával, nyugodtságával, harmonikus ráhatásaival. A morzsákat majszolgotom éppen, és nyitottan várom, mi fog történni. Gondolhatnám azt is, teljesen szükségszerű végkifejlete kezdeti igényemnek, miszerint a fejlődés vonzott a pedagógiai munkában. Ma már látom, egyetlen dolog állandó az életben, ez pedig a változás. Még nem biztos az én Waldorf-iskolai állásom, az is lehet, hogy soha nem fogok ezzel a módszerrel tanítani. Mégis teljesen helyénvalónak érzem ezt az időszakot az életemben, a pályámon. Hálás vagyok érte.” (2006)

„Nekem mindenki fontos volt ezen a képzésen, senki nem volt el-lenszenves és közömbös. Természetesen alakultak ki barátságok, akikkel közelebb kerültünk egymáshoz, és azt hiszem, hogy a jövőben is számíthatunk egymásra. Úgy gondolom, hogy ebben a csoportban bárkihez fordulnék, mindig segítene a másiknak. A másik nagyon fontos dolog, ami velem történt ezen a képzésen, a még többet tudni akarás. Az élet dolgairól, a nevelésről. A világnézetem is változott. Jobban megerősítette az emberek iránti kapcsolat érzését. A hitemet [...] nem billentette ki, amitől egy kicsit tartottam, bevallom őszintén. Úgy gondolom, inkább megerősítette. Máshogy tekintek a pedagógiára, és ezen belül a gyerekekre. A saját gyerekeim nevelésében is döntően meghatározó, amit itt tanultam. Az életben a fontosság sorrendje megváltozott. Nyíltabb lettem, merem vállalni az érzéseimet. Nagyon örülök, hogy itt lehettem a képzésen, ez életemnek fontos állomása volt.” (2006)

Visszaemlékezés az egyik búcsúzó ünnepünkre

Ezt írtam valamikor a *Nevelésművészet* című lapban (1996/II/2.):

„Most is hallom az énekszót. Állok a kis belső körben, ajándékrózsákkal a kezemben, és hallgatom a körénk fonódó melegségkoszorúból áradó hangokat. Tekintetem találkozik az előttem elhaladókéval: mosoly, komolyság, könnyek, kapcsolatok. A pillantásokban összesűrűsödik mindaz, amit egymásnak adni tudtunk, amilyenek voltunk. [...] A közös munkánkra való visszaemlékezést segítették †Oroszlány Péter virágfüzéryszerűen összeállított diaképei, amelyek a drávafoki és a sárospataki táborok egy-egy pillanatát őrzik. Ezek a képek belekerültek abba a nagykönyvbe, amelyik bőrbe kötve, gyöngyhímzéssel, fakéregből formált koronás-gyökeres fát ábrázoló díszítéssel most itt fekszik előttem. Nézegetem benne az ismerős arcokat, alakokat, és megszólal értük újra az ének: *Áldjanak az égiek, bármerre jársz!*”

Budapest, 2009. 01. 13.

Mesterházi Zsuzsa

Hidépítés (Miskolc-Hámor, 1994)

HUSZADIK ÉV

Rovatunk januári számában kézimunkatanárunk, Hadabás Éva emlékezik a kezdetekre, aki egyben alapító szülő is, négy gyermeke járt iskolánkba.

Hogy valami mikor kezdődik, azt nagyon nehéz megmonni. Persze megnevezhetünk dátumokat, eseményeket, de mindez része egy áramlásnak.

Az 1980-as évek vége a családom számára is sok újat hozott. A férjem, aki mindig nyitott volt új dolgokra, és kereste a világban a lelki-szellemi tartalmakat, 1987-ben rátalált a BOKOR-ra, Bulányi Gyurka bácsi keresztény szeretetközösségére. Ez volt az első komoly életmódváltás családjunk történetében.

Ez a nagy közösség sok kicsiből állt össze. Egy-egy bokor 5-6 családot jelentett. Ezek a családok minden vasárnap forgószínpadszerűen – mindig másnál – találkoztak. Gyerekestül, felnőttstül. Ezekben a keresztény családokban nem kevés gyermek volt. Nálunk például 1987-ben született meg az ötödik. Szóval nem kis szervezést igényelt egy-egy találkozó lebonyolítása. Mindez remek alkalom volt arra, hogy beletanuljunk, hogyan lehet autó nélkül működtetni az állandó mozgásban levést, rendezvényekre járást. A nagy változások ideje volt ez a társadalom számára is. Emlékszem, volt nálunk egy német forgatócsoport, amelyik azt próbálta „meglesni”, hogyan miséznek a keleti blokkban a pult alatt. Filmüknek a *Végre kiszabadítva* címet adták.

Ebben az időben volt egy TV-adás a TV Magiszter című műsorban, amelyben Vekerdy Tamás a solymári Waldorf-óvodáról és a szerveződő Waldorf-iskoláról beszélt. Férjem az adást követő napon kiment Solymárra, hogy megnézze az óvodát. Aki ismerte Anette Stroteich-t, az alapító óvónőt, tudja, hogy nem volt egyszerű bejutni.

Más úton is próbáltunk tájékozódni, s így eljutottunk Székely Gyuri bácsihoz és Anikó nénihez, és persze az antropozófiához. Ez aztán hosszú-hosszú évekre meghatározta az életünket. Váltott csoportban jártunk Székelyékhez, mert a gyerekek miatt csak külön mehettünk.

Az iskola szerveződésének külön története van, amelyet bizonyára sokan olvastak Vekerdy Tamás: *Álmok és lidércek* című könyvében.

Reménybeli szülőkként részesei voltunk az akkor és ott zajló folyamatoknak. Emlékszem, semmi kétely nem volt bennem, valami ősbizalommal adtuk Vicánkat '89 őszén az induló Waldorf-iskola első osztályába, Krigovszki Anna néni kezébe.

Most, amikor a huszadik évforduló kapcsán gyakrabban gondolkodom azokra az évekre, leginkább arra emlékszem, mennyire bízunk. Vica a harmadik gyerek a családban, két nagyobb testvére addigra már sok nehézségen volt túl az állami iskolákban. Zita,

a legidősebb – aki ma már kétgyermekes anyuka – sokadik iskoláján volt túl, de nem igazán volt jó egyik sem.

Vicát '89 őszén vették fel a Solymáron induló Waldorf-iskolába, s mi vele együtt indultunk el az új úton. Sok barátunk lett ebből a közösségből, ezek közül ma is megvan néhány. Külön szeretettel mondok köszönetet a Karácsony-családnak, akiktől nagyon sok segítséget kaptunk, a velük kötött barátságunk is idén húsz éves!

Hál'Istennek az utolsó négy gyermekünkmindegyike Waldorf-iskolába járhatott, s részeseülhe tett ennek áldásaiból.

Jómagam Székely Anikó biztatására elvégeztem a posztgraduális tanárképzést a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolán Mesterházi Zsuzsa vezetése alatt, és 1994-ben tanítani kezdtem az iskolában. Ennek 15 éve. Amikor visszanézek, látom a folytonos változást. Ez az iskola ma már komoly intézmény. Erős és eleven, folyton alakuló, ezerarcú organikus lény.

Örülök, hogy mindennek részesei lehettünk. Szeretettel üdvözlök mindenkit, akikkel ebbe a nagy közösségbe tartozunk mi, szerencsések. „Küldöm” nektek Vica első bizonyítványversét, amelyet Krigovszki Anna néni írt neki, aki láthatóan jól ismerte őt, és a lelkébe látott. Köszönjük, Anna néni!

Gálmé Hadabás Éva

KÉL A HERCEG VÁNDORÚTRA,
FIVÉRÉT, HOGY MEGLELHESSE.

RÁBORUL SOK VESZEDELEM,
HARCOL HEGGYEL, RENGETEGGEL,
KÜZD A BAJNOK VITÉZEKKEL.

ŐRANGYALA EL NEM HAGYJA,
ÚTJÁN MINDIG ELKÍSÉRI.
BARÁTJA LESZ EMBER, ÁLLAT,
ERŐS HITE MEGSEGÍTI.

580.975 aláírás már összegyűlt az egymillióból – 419.025 még hiányzik.

FELHÍVÁS

az Alkalmazott Antropozófiai Kezdeményezések Európai Szövetsége, az ELIANT aláírásgyűjtő akciójának támogatására

Az emberi méltóság és az individuális fejlődés tiszteletben tartása az európai kultúra alapértékei közé tartozik. Az egyéni fejlődéshez való jog a választás szabadságát és a választás lehetőségét is jelenti. A szülőknek joguk van ahhoz, hogy a saját nevelési meggyőződésüknek megfelelő képzési formát válasszanak a gyermekük számára, hogy mindenki olyan orvosi ellátást vehessen igénybe és olyan táplálékot fogyaszthasson, amely életmódjának a leginkább megfelel.

Rudolf Steiner szellemtudományos kutatásait, azok gyakorlati megvalósulásait és eredményeit elsősorban az oktatás, a gyógypedagógia, a gyógyítás, a mezőgazdaság és az építészet területén már több mint 80 éve világszerte elismeréssel és nagybecsüléssel fogadják.

Azonban az Európai Unió jogi szabályozásai egyre szűkebb mozgásteret biztosítanak ezeken a területeken: a Demeter International e. V. elvesztette a bébiételek forgalmazásának jogát az Európai Unió bébiételekre vonatkozó vitaminrendeletének következtében, ugyanis a Demeter-irányelvek nem engedik termékei mesterséges vitaminokkal való dúsítását, ami az EU-ban időközben előírássá vált (EU-irányelvek 96/5/EG), de az antropozófiai gyógyászat gyógyszereinek (Weleda, Wala) forgalomba hozatali joga is veszélybe kerül, ha nem sikerül

elfogadtatni az Európai Unión belül egy olyan speciális regisztrációs formát, amely összhangban van az antropozófiai készítmények előállítási módjával és hatásmechanizmusával. A kötelező korai beiskolázás gondolata is indirekt módon fenyegeti a szabad iskolaválasztást.

A Brüsszelben bejegyzett Alkalmazott Antropozófiai Kezdeményezések Európai Szövetsége, az ELIANT alapítói a különböző antropozófia területek jogi biztosítására aláírásgyűjtő akcióba kezdett 2006 őszén. Az egy évre tervezett kampány tavaly meghosszabbították 2008. év végéig. Az Európai Parlamentben és az Európai Unió intézményeiben vizsgálják a beadványok társadalmi támogatottságát is. Ahhoz, hogy Brüsszelben megfelelő politikai súllyal lehessen fellépni, egymillió aláírásnak kell összegyűlnie. Nemzetközi összefogással, a kampányban részt vevő országok lakossága 3%-ának megfelelő mennyiségű aláírás összegyűjtésével megszerezhető a szükséges 1 millió aláírás; ez Magyarországon 30.300 aláírást jelent.

2008 decemberéig 140 országból 580.975, ebből Magyarországon 3721 aláírás gyűlt össze.

Minden elkötelezett embert arra kérünk, aláírásával, aláírások gyűjtésével támogassa az ELIANT-Szövetség aláírásgyűjtő kampányát!

AZ ELIANT Szövetség alapító okirata, kartája és aláírásgyűjtő íve az interneten magyar nyelven is megtalálható és letölthető a www.eliant.eu vagy www.waldorf.hu weboldalon, továbbá a magyarországi alkalmazott antropozófiai kezdeményezések honlapjain.

KÖNYVAJÁNLÓ

„Nem valami egyoldalú misztika az, ami a nevelés alapjául kell, hogy szolgáljon, hanem a teljes emberi lény folyamatos megfigyelése. Az akarat az, ami a nevelésben valóban az egész embert ragadja meg. Ha egyoldalúan törekszünk az intellektus fejlesztésére, akkor az akarat és lelki képzés fejletlen és csiszolatlan marad, mert azt fogjuk hinni, hogy bizonyos képzetek kialakítása folytán jön létre az érzés és az akarat is. De ez nem így van, mert az intellektuális nevelés csak az elöregedett akaratot, vagyis az intellektust fejleszti. A kedélyvilágot csak az a kapcsolat fejlesztheti, ami a tanár és a tanuló között alakul ki fesztelen módon, és az akaratot sem lehet másféleképpen fejleszteni, csak ha az ember tudatában van azoknak a titokzatos szálaknak, amelyek a tanuló és a nevelő között láthatatlanul húzódnak.”

Ez a kötet nyolc előadást tartalmaz, amelyek a Rudolf Steiner-i neveléstudománnyal kapcsolatosak. *A nevelés mint társadalmi kérdés* című ciklus hat előadása azaz foglalkozik, hogy kimutassa: a társadalmi berendezkedés hármass tagozódásának megvalósítása nem képzelhető el a nevelési rendszer átalakítása nélkül, amelynek záloga a Waldorf-pedagógia. A másik két különálló előadásban a Waldorf-mozgalom alapját képező emberszemléletről kapunk tájékoztatást, valamint arról, hogy milyen szempontokat kellett figyelembe venni a Waldorf-iskola létrehozásakor.

RUDOLF STEINER

**A nevelés mint
társadalmi kérdés**

**Az én-ézés kialakulása
a gyermeknél**

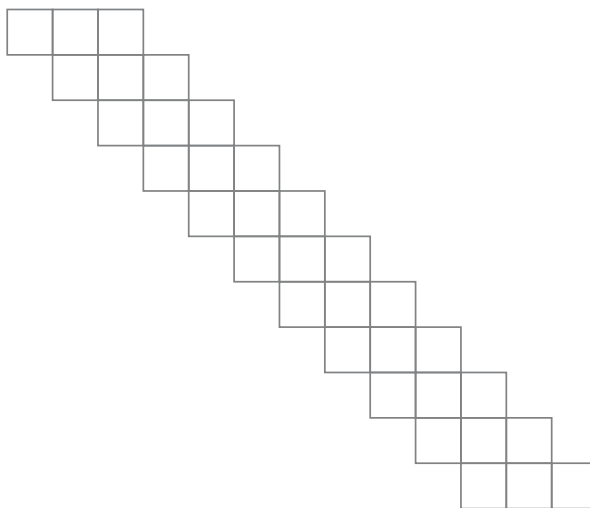
**Milyen szempontok
szerint jött létre
a Waldorf-iskola?**

GENIUS

Melyik az a virág, amelyik már a hótakaró alatt is képes bimbózni?

Írd a lépcsőfokokra a meghatározásoknak megfelelő hárombetűs szavakat! A középső betűket lefelé lépegetve, összeolvasva megkapod a különleges virág nevét.

1. Téli csapadék, névelővel.
2. Téli csillagjegy.
3. Becézett Aranka.
4. Vízben fickándozik.
5. A hét vezér egyike.
6. A számsor elején van.
7. Karunkon viseljük.
8. Téli sporteszköz, téli olimpiai sportág is.
9. Lepottyant valamit.
10. Régi budapesti futballcsapat (zöld-fehér).

Tompa Mihály: Farsangban

Mint a szélvész, repül a szánka
A csillogó fehér havon;
Virgonc ifjakkal ülve rajta
Sok szép menyecske s hajadon.
Farsangol a világ! Kinek nincs:
Feleséget keresni jó;
Mellőle megszökik, kinek van
Oh boldog farsangi idő!

Milyen eredetű a „farsang” kifejezés?

- a) latin
- b) német
- c) szláv

*Mindegyik szónak a harmadik betűjét
válaszd ki, majd azokból állíts össze egy új szót!*

A DECEMBERI rejtvények megfejtései:

1) a, 2) b, 3) c, 4) b, 5) a, 6) b, 7) a, 8) c, 9) b.

Nyelvi játék: Jég, Hó

2008 szeptemberétől iskolánk újból jogosult a művészeti normatíva felvételére. A művészetoktatásért járó normatíva felvétele kötelezettséggel is jár: csak akkor kapjuk meg, ha az iskola előírja és be is szedi a törvény által meghatározott mértékű művészetoktatási térítési díjat, amely tanévenként a művészetoktatásra tanévkezdéskor számított folyó kiadások egy tanulóra jutó hányadának öt-tíz százaléka. A mi esetünkben ennek éves összege tanulónként 20.000 forint.

Lehetőséget biztosítottunk a két részletben történő befizetésére. A művészetoktatási térítési díj második félévre vonatkozó összegének (10.000 Ft/gyermek) befizetési határideje és időpontjai:

2009. február 16-17. hétfő-kedd, a pénztári órák ideje alatt.

(Ez az elmaradt taneszközpénz befizetésének végső határideje is!)

Lehetőség van a térítési díj összegét átutalással rendezni az iskola (nem a Török Sándor Alapítvány) 10400212-02105125 számú bankszámlájára.

Kulcsár Gábor

BESZÉDES SZÁMOK

Az iskolánkhoz tartozó 220 család megoszlása az ide járó gyermekek száma szerint a 2008-2009. tanévben:

Gyerekszám/család	Családok száma	Létszám
1	115	115
2	75	150
3	23	69
4	6	24
5	1	5
összesen	220	363

A tanulók megoszlása a tanévre tett vállalások összege szerint:

Tartomány Ft/hó	Gyermekszám	%-os megoszlás
tandíjmentes	2	0,50%
0-8500	30	8,00%
10.000-14.000	45	12,40%
15.000-18.000	36	10,00%
20.000	147	40,50%
20.500-24.500	35	9,60%
25.000	59	16,30%
30.000	6	1,70%
35.000	3	0,80%
összesen	363	100%

250 tanuló családja (70%) teljesíti az elvárt minimum vállalást, ebből 103 gyermek után magasabb a vállalt összeg 113 tanuló után vállaltak kevesebbet, mint az elvárt minimum. Bár jelentős (28,4%) a többletet vállalók aránya, mégsem képződött akkora összeg, hogy ebből a támogatásból fedezni lehessen az alulvállalások és a minimum összeg közötti rést, így a vállalt havi átlaga: 18.501,- Ft az elvárt minimum 20.000,- Ft-hoz képest.

Ez a költségvetésben havi 545.000,- Ft-os kiesést jelent.

Vállalások teljesítése 2008. dec. 31-én

Fizetés rendje	Család	Gyermek
az egész tanévet előre rendezte:	8	12
előre egy vagy több hónapot rendezett	50	83
időre fizet, nincs elmaradása	73	119
maximum 1 havi elmaradás	45	76
több mint 1 havi elmaradás	44	73
	220	363

89 családnak (149 gyermek után) van elmaradása, ami összegszerűen 5.812 ezer forintot jelent. Ez az összeg a havi működési költségünknek több mint egyharmada.

A fentiek között 13 olyan család van (22 gyermek), amelyek az ide tanévben még egyáltalán nem fizettek támogatást, felhalmozva ezzel 1.650 e Ft tartozást.

Tartozások megoszlása osztályonként

Osztály	Vállalás		Műv. t. díj első félév		Taneszközpénz	
	Ezer Forint	gyermek/fő	Ezer Ft.	gyermek/fő	Ezer Ft.	gyermek/fő
1	329	9	60	6	0	0
2	334	9	50	5	39	3
3	475	15	50	5	39	3
4	433	9	60	6	52	4
5	401	11	50	5	65	5
6	501	13	50	5	52	4
7	369	11	50	5	65	5
8	531	12	70	7	91	7
9	543	14	120	12	156	12
10	245	7	50	5	65	5
11	541	14	70	7	104	8
12	614	11	30	3	52	4
13	496	14	140	14	104	8
Összesen	5812	149	850	85	884	68

Jámbor Judit

Az Januári Újságot kiadja: Pesthidegkúti Waldorf Iskola • 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 15-17. • Honlap: www.hidegkut-waldorf.hu • E-mail: ujsag@hidegkut-waldorf.hu • Szerkesztőség: Balassa Ágnes, Beöthy Hanna, Lampert Tünde, Kulcsár Gábor, Szántó Ildikó • Korrektúra: Lakatos Anna • Nyomdai előkészítés: Székely István • Kivitelezés: Variopress Kft. • Megjelenik havonta. • Lapzárta minden hónap 15-én. • A hirdetéseket Gyöngyiné, vagy az ujsag@hidegkut-waldorf.hu e-mail címen adhatják le. • A szerkesztőség fenntartja a jogot a beérkező írások kiválasztására és azok esetleges rövidítésére. • A kéziratokat nem tudjuk megőrizni. • A megjelenő lapszámok a honlapon is olvashatók. • A címlapon Für Judit fotóiból készült montázs.

Az elmúlt időszakban sok minden történt az iskolabővítés előkészületeivel kapcsolatban. Erről a szülői esteken személyesen is tájékoztatunk benneteket ebben a hónapban, azonban szükségesnek láttuk ez úton is megerősíteni s kiegészíteni a szülői esten elmondottakat.

1. Rendezési terv

A múlt év nyarán a II. kerületi önkormányzat **elfogadta** az iskola területére készített **szabályozási tervet**, aminek eredményeképpen lehetőségünk nyílik a kis ház alapítványi tulajdonú telkéhez megvásárolni a bővítéshez szükséges területet, s kedvezőbb építési paraméterekkel (beépítési %, építménymagasság) építkezni.

Sajnos szeptemberben életbe lépett egy új jogszabálmódosítás, amely szükségessé teszi a **szabályozási terv kisebb módosítását**, de ezt a folyamatot már elindítottuk.

2. Telekalakítás, telekvásárlás

Ezzel párhuzamosan megkezdjük a **telekalakítási eljárás előkészítését** is. A szabályozási terv alapján az önkormányzattól és a Petőfi utca 6. sz. alatti telek tulajdonosától **területet szeretnénk vásárolni a kis ház telkéhez**, hogy az építkezést saját telken végzhessük. (Az önkormányzattól 1012 m²-t, a magántelekből 143 m²-t.)

A vásárlás folyamata elindult, a vételárra ajánlatot tettünk. Jelenleg az önkormányzat válaszára várunk. A Petőfi utcai telek tulajdonosával előzetes megállapodást kötöttünk, végleges megállapodásra az önkormányzati egyezséget követően kerülhet sor.

3. Építész, tervezés

Az iskola vezetése – tervpályáztatást követően – Nagy Tamás építész bízta meg az iskola épületének tervezésével. Tekintettel a szűkös anyagi lehetőségekre, az eredeti bővítési programot racionálisan lecsökkentettük, és két ütemre bontottuk. Az első ütemben a **kis ház megtartása** mellett döntöttünk, azt bővítjük egy tantermi szárnyal; a távlati második ütemre marad a sportszárny megvalósítása. A programváltozásokat a tanári konferenciával közösen dolgoztuk ki.

Az új épület a kis ház mellé, a Kossuth Lajos utca felőli telekre kerül. Ez egy háromszintes, 770 m²-es épület, amelyben az alsó tagozat kap helyet, valamint a természettudományi előadó a szertáiraival. A kis ház megmarad jelenlegi formájában, funkciója kézművesház lesz. A műhelyek az új épület azonos szinten lévő zsbongóiból lesznek megközelíthetőek. A lépcsőház megszüntetésével a műhelyekhez kapcsolódó raktárak alakíthatók ki. A nagy házból kiköltöző három alsó tagozatos osztály termében és a festőterem helyiségeiben szaktantermek lesznek, s végre a 13. osztály is tanteremhez juthat.

A második ütemi sportszárny – ~200 m²-es tornaszoba öltözőkkel, raktárakkal - megvalósítása után lesz lehetőség külön ebédlő és korszerű konyha kialakítására a nagy házban.

Az építész vázlattervek elkészültek. A 2. kerületi Tervtanács decemberben tárgyalta a tervet, és dicsérettel továbbtervezésre alkalmasnak találta.

Az első ütem építési engedélyezési terveinek készítése folyik. Az alaprajzok, a homlokzatok apróbb változtatásai eredményeként egyre inkább kialakult a végleges megoldás.

A tervezett iskola sokkal kisebb lesz, mint az eredeti, nagyszabású terv szerint lett volna. De jól használható, tiszta, átlátható szervezésű, szerethető, költségében jóval takarékosabb, s így megvalósíthatóbb.

4. Megvalósíthatóság

Az iskolabővítés első ütemét **pályázati pénzből** kívánjuk megvalósítani. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében a Közép-Magyarországi Operatív Program még öt éven át kiírásra kerülő, oktatási intézmények infrastruktúra-fejlesztését szolgáló pályázatán kívánunk indulni. Idén várhatóan április-májusban írják ki a finanszírozási pályázatot.

Az első ütem beruházási nagyságát az ezen a pályázaton elérhető max. 250 millió Ft plusz 25 millió Ft önerő kerethez szabtuk. Ebből a 275 millió forintból valósulna meg az energiatakarékos épület, annak berendezési és eszközei, a közműfejlesztés, a kertés kerítésépítés, a Kossuth Lajos utcai közterületi parkoló. Ez a fedezete a kiviteli tervek készítésének, a műszaki ellenőrzésnek és a menedzselésnek.

A pályázat benyújtásáig az iskolának kellett fizetnie a szabályozási terv készítését, kell még fizetnie a telekvásárlás költségeit és az épület tervezési díját. Az utóbbit az építési számláról. A vázlattervekért és az építési engedélyezési tervért 4,6 millió Ft tervezési díjat fizettünk eddig, és még 1,5 millió Ft + Áfa lesz a végszámla, amelyre az építési számlán jelenleg rendelkezésre álló összeg elegendő.

A magántelek tulajdonosától 4,576 millió Ft-ért vesszük meg a telekrészt. Az önkormányzattól vásárlandó telekrészek árában még nincs megállapodás. A tárgyalásokon törekszünk tiszta alapítványi és tiszta önkormányzati tulajdonú telkek létrehozására, s így a ma önkormányzati telkeken lévő alapítványi tulajdoni hányadok értékének beszámítását kértük a vételárba.

Amint meglesznek az aláírt adás-vételi szerződések – és a kis ház használatbavételi engedélyét is megkapjuk –, benyújtható a telekalakítási terv, amelynek jóváhagyása után beadható az építési engedélyezési kérelem.

A finanszírozási pályázat benyújtásához azt kell igazolnunk, hogy van beadott építési engedélyezési tervünk és 25 millió Ft önerésünk.

Most erre kell gyűjtenünk. Ebből a célból a **Kőre kő** szervezői téglyabált rendeznek február 7-én, szombaton, és várjuk továbbra is adományaitokat az iskola építési számlájára: a 10400212-00014801-00000006 számlaszámra.

Készítünk továbbá egy kiadványt (brossúrát) iskolabővítési terveinkről, amelynek átadásával szponzoroktól támogatást kérhetünk, gyűjthetünk mindannyian.

5. Az építési számla egyenlege

Az építési számlára befolyt 2007. évben: **6.565 e Ft.**
2008. évben 1.023 e Ft, összesen: **7.588 e Ft.**

Kifizetések:

I. vázlattevé 2,0 M Ft (2007. július)
II. vázlattevé 1,8 M Ft (2008. nyár)
Engedélyezési tevé I. részlet: 1,8 M Ft (2008. december)

Az építési számlán jelenleg: 2,268 e Ft van.

(Ez magasabb összeg, mint a bevéte-kiadás különbözete, de mivel folyamatosan le van kötve a pénz, a kamatok miatt van ennyi pénzünk.)

Köszönjük mindenkinek, aki befizetésével segítette, hogy eddig eljutottunk!

6. Építési bizottság

Az Építési Bizottság tagjai: Csiha Katalin építész-településrendező, Ferenczy Attila ügyvéd, Ferik Tünde építész-településrendező, Kovács Csaba építész, és szeptembertől Vízér Péter építész is bekapcsolódott a munkába. Alakalomszerűen Jámbor Judit, az iskola gazdasági vezetője, valamint a tanári kollégium tagjai segítik a munkánkat. A korai stádiumban rengeteget dolgozott Holczerné Guttmann Angéla, az iskola korábbi gazdasági vezetője és Kubinyi György, Ertsey Attila építész, Kadlecovics Éva közlekedéstervező, a geodéziai felmérést és a telekalakítási terveket Kiss József készítette.

A bizottság működéséről fontos elmondani, hogy jelentős kérdésekben nem dönt, csak javaslatot tesz, s érdemben az Iskolafenntartó Bizottság vagy a Tanári Kollégium illetékes konferenciája hoz döntést.

Az elmúlt években az Építési Bizottság tagjainak összetétele a feladat jellegétől függően fokozatosan változott. Mindig éreztük egy kommunikációban jártas, valamint egy gazdasági ügyekben, menedzselésben jártas szakember hiányát, eddig ezt zökkenőkkel bár, de áthidaltuk. Most azonban ez már szinte megoldhatatlan probléma.

Kérjük, aki erőt érez magában, hogy a bizottság munkájába bekapcsolódjon, s ezzel az iskolaépítést segítse, jelentkezzen Jámbor Juditnál.

Köszönjük az eddigi segítséget! Kérünk benneteket, hogy ki-ki erejéhez mérten szóval, tettel, gondolattal, pénzzel a továbbiakban is segítse a szervezést és az építkezést!

Pesthidegkút, 2009. január 12.

Az Építési Bizottság

BEMUTAKOZÓ ELŐADÁSOK

Szeretettel várunk minden érdeklődő szülőt az 1. osztályos felvételi beszélgetéseket megelőző előadásokra.

Az előadások időpontjai:

2009. február 9. hétfő
2009. február 16. hétfő
2009. március 2. hétfő
2009. március 9. hétfő

Az előadásokat a Pesthidegkúti Waldorf Iskola euritmia-termében tartjuk 18 órai kezdettel.

Cím: 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 17.

A felvételi időpontja: 2009. márc. 27-28. péntek-szombat.

A jelentkezési lapok leadásának határideje: 2009. március 16. hétfő.

A jelentkezési lapokat személyesen át lehet venni az iskolában az előadások időpontjában vagy munkaidőben az iskola titkárságán, illetve letölthetők az iskola honlapjáról.

Kulcsár Gábor

A 2008/2009. TANÉV RENDJE

Ebédbefizetés	2009. január 26-27. hétfő-kedd
Hónapünnep	2009. február 4. szerda 1. szakóra
Ebédbefizetés	2009. február 16-17. hétfő-kedd
Farsang	2009. február 20. péntek
<i>Szünet</i>	<i>2009. február 21–március 1.</i>
Hónapünnep	2009. március 19. csütörtök 1. szakóra
Ebédbefizetés	2009. március 23-24. hétfő-kedd
<i>Húsvéti szünet</i>	<i>2009. április 9–19.</i>
Ebédbefizetés	2009. április 20-21. hétfő-kedd
Tavaszi Hangverseny	2009. április 24. péntek
Majális sportnap	2009. május 1. péntek
Írásbeli érettségi szünet	2009. május 4. hétfő – magyar
	2009. május 5. kedd – matematika
	2009. május 6. szerda – történelem
Az osztálykirándulások időpontja	2009. május 4–6.
Ebédbefizetés	2009. május 25-26. hétfő-kedd
Országos kompeten-ciamérés	2009. május 27. szerda
Olimpia	2009. május 27–30. szerda–szombat
<i>Pünkösdi hétfő</i>	<i>2009. június 1.</i>
Diplomaosztás, a 12. o. bankettje, utolsó tanítási nap	2009. június 12. péntek
Bizonyítványosztás, a 13. o. ballagása, tűzgrás	2009. június 18. csütörtök

Sok szeretettel meghívunk benneteket és barátaitokat a 2009. február 7-én 18 órakor kezdődő II. Jótékonyági Téglabálra.

A bál célja, hogy az iskolánk bővítéséhez létrehozott pénzügyi alapot gyarapítsuk, és remektársaságban töltsünk egy kellemes estét.

Bízunk benne, hogy akik tavaly jól érezték magukat, azok valamennyien eljönnek, és sokan lesznek olyanok is, akik idén csatlakoznak hozzánk először. Szórakoztatásunkról Méhes Csaba, Erik Aal és barátai, valamint az erre az alkalomra alakuló tanári és szülői zenekarok gondoskodnak.

Fő programnak természetesen idén is az árverés ígérkezik. Ebben számítunk segíségekre már most, az előkészületek során is. Várjuk felajánlásaitokat. Szívesen fogadunk mindent, ami ötletes vagy szép, háborzongató vagy kedves. Kérünk benneteket, hogy ha számotokra fontos a minimális ár, vagy meg akarjátok határozni, hogy a felajánlások árverésre, vagy vásárra kerüljön, akkor azt jelezzétek. Ellenkező esetben a legjobb szándékaink szerint ezt magunk fogjuk eldönteni.

Fontos tudnotok azt is, hogy az adományokért kapott összegből a felajánlónak nem tudunk térítést fizetni, a bál teljes bevételét az iskolabővítés céljából létrehozott számlára fizetjük be. A bál belépő egy Téglajegy (1.000.-, 5000.-, vagy 10.000. forintos értékben), plusz hölgyeknek egy tálca sütemény vagy szendvics, uraknak egy üveg innivaló. További részleteket a Szülői Esteken tudhattok meg, s a későbbiekben e-mail-ben is tájékoztatunk benneteket.

A szervezők

SOK SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT

a 2009. február 7-én szombaton 18 órakor kezdődő

II. JÓTÉKONYSÁGI TÉGLABÁLUNKRA!

KŐRE KŐ

BELÉPŐ: 1 téglajegy
+hölgyeknek
egy tálca sütemény
vagy szendvics,
uraknak egy üveg
innivaló

Várjuk
felajánlásaitokat
az árverésre
és a vásárra!
(Kadlecsovits Éva,
tel.:20/5392953,
e-mail:
kcske@t-online.hu)

Szívesen fogadunk
még a szervezésben,
előkészítésben
segítő kezeket!
(Lőrinczné Deák Eszter,
tel.:30/5869809,
e-mail:
eszterld@t-online.hu)

PROGRAMOK:

Méhes Csaba

ÁRVERÉS
Puskás Tamással

VÁSÁR

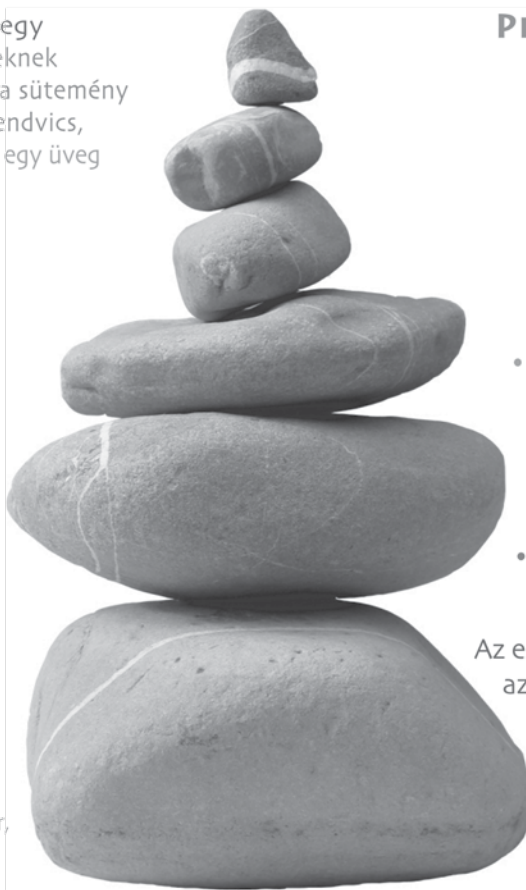
ZENE
• Erik Aal és barátai
• „Kutyaütők”
tanári zenekar
• Szülők zenekara

TÁNC
• Buli Dj: Kiss Péter

Az est teljes bevételét
az iskola bővítésére
ajánljuk fel.

Számítunk rád!

A Téglabál szervezők

A Pesthidegkúti Waldorf
Iskola bemutatja:

HŐSKERESŐ

TÖRTÉNELMI KIRAKÓS

Szereplők:

BAKÓ DORINA.....JÓSNÓ
BEÖTHY ÁDÁM..... FORRAI ISTVÁN
BORSOS LUCA.....IFJ. BÉRCZY EMMA
BÓNA LUCA.....LÁNY
CHAMPIER MIHÁLY..... BORBÁS PÁL
DOMONKOS LÁSZLÓ.....CINNA,MÁSİK TISZT,
CSIKAR
DROSTE JULI.....GÉPÍRÓNÓ, CASCA
FARKASS LILLA.....CALPURNIA, VÉCÉSNEI
FOKI ZSÓFI.....TARNAI
GALAMBOS TAMÁS..... NAKITS ÁRPÁD, LINCOLN
GIRICZ DÓRA.....CAESAR SZOLGÁJA,
MÁSOLÓ LÁNY
KOVÁCS ZSÓFI.....SUSÁK MÁRTA
KRIESCH ÁDÁM.....METELLUS
LÁNYI ZSÓFI.....BÉRCZY EMMA
MÉCS BÁLINT.....CINNA A KÖLTŐ, JOHN PARKER
PÉTERI DÁVID.....BORKESZI GYÖRGY
SÁNDOR ZSUZSI..... RENDŐR ÖRNAGYNO,
MARY LINCOLN
SÁRMÁSI ANDRÁS.....CAESAR
SZABÓ ATTILA.....BRUTUS, TISZT
SZÓRÁDI BALÁZS.....PÁLOS JÁNOS
VÁG SÁRA..... POPILIUS,MÁSOLÓ LÁNY
VARGHA PAULA.....ARTEMIDORUS,DIZŐZ
WIELAND ALBERT.....WALTZER JENŐ

ÍRTA: BB   RENDEZTE: KISS PÉTER

DÍSZLET JELMEZ PLAKÁT:
BAKÓ DORINA DROSTE JULI FOKI ZSÓFI

ELŐADÁSOK

2009. JANUÁR 27. KEDD

28. SZERDA

30. PÉNTEK

31. SZOMBAT

AZ ELŐADÁSOK A PHWI-BAN ESTE 7 ÓRAKOR KEZDŐDNEK.
JEGYÉK RENDELHETŐK A 275-7935-ÖS SZÁMON, VAGY SZEMÉLYESEN
AZ ISKOLÁBAN. A JEGYÉK ÁRA FELAJÁNLÁS AZ OSZTÁLY
MŰVÉSZETI ÚTJÁRA.

BEHARANGOZÓ

A 12. OSZTÁLY SZÍNDARABJÁHOZ

Történetünk főhőse, Borkeszi György történelem szakos egyetemi hallgató, egy szinte mindenki számára ismeretlen szabotázsakció nyomába ered, amely 1956 augusztusában, éppen két hónappal a forradalom kirobbanása előtt zajlott le. Nyomozását – amellyel nyilvánosságot kíván szerezni egy csapat méltatlanul elfeledett hősnék – sajátos módon segítik egy amatőr színtársulat tagjai, ki-ki a maga módján. A föllet források azonban messzebbi korokba vezetnek, régmúlt idők hőseit és zsarnokait hozzák a „kutatócsoport” látószögébe. Julius Caesar, Abraham Lincoln és egy alig ismert 16. századi svájci színházi hagyomány vezeti őket az úton, hogy megismerjék, hogy felismerjék az elfeledett hősoket.

A színdarab megalkotásában a legerősebb inspirációt Jorge Luis Borges novellája jelentette, és történelmi-irodalmi vonatkozásait tekintve hiteles forrásokból táplálkozik. Az '56-os cselekményszál részleteit a képzelet szülte, de a személyek és az események egy részéhez a valóság szolgáltatott mintát. Így lett teljes a történelmi kirakós, amely föltár egy történetet, ami akár így is lehetett volna...

Darabunk kifejezetten felső tagozatos diákoknak és felnőtteknek szól, 13 éves kor alatt nem ajánljuk az előadás megtekintését!

Kiss Péter

Szent Sebestyén Gyógyszertár

Gyógyszertári forgalomban lévő gyógyszerek, gyógytermékek, állatgyógyászati készítmények mellett homeopátiás gyógyszerek folyamatosan bővülő választékával várjuk gyógyulni vágyó betegeinket.

- Ingyenes szaktanácsadást nyújtunk a homeopátia területén.
- Budapesti és vidéki homeopátiás orvosok, állatorvosok elérhetőségének teljes listáját biztosítjuk.

Forgalmazunk homeopátiás

- mono-készítményeket: Remedia-termékeket széles potenciaválasztékkal, Peitner-, ill. Boiron-termékeket,
- komplex szereket: Heel-, Boiron- és Phönix-termékeket,
- homeopátiás szerek szállításához, tárolásához szükséges speciális tasakokat,
- homeopátiás szakkönyveket,
- Bach-virágterápiához szakkönyveket, kártyát, valamint 39 alapesszenciát,
- igény szerint elkészített keveréket.

Antioxidánszint-mérés.

Schüssler-arcdiagnosztika decembertől.

Ingyenes szolgáltatásaink:

- vérnyomásmérés,
- havonta hajvizsgálat és szaktanácsadás.

Címünk: 2094 Nagykovácsi, Kossuth Lajos u. 76.

Nyitva tartás: hétfő-péntek: 8–20 óráig,
szombaton: 8–14 óráig.

Telefon: 06-26-355-966 Fax: 06-26-389-721 E-mail: patika@nkpharma.t-online.hu weboldal: www.nagykovacsipatika.hu

Kínálatunkból:

Stockmar festékek, kréták, gyurmák, fóliák.

Aquarellpapírok, ecsetek, rajztablák,
tablakréták.

Színes mesegyapjuk, filcek, babaanyagok,
textilbabák, kesztyűbabók.

Fa- és fejlesztőjátékok, vonatok, babaházak.

Meskönyvek, társasjátékok stb.

Katica®
Fa- és fejlesztőjáték bolt

Budapest VII., Király u 101. / Lövölde térnél

/ Telefon: 46-22-388

Nyitva: H-P 10-18, Szo. 10-13.

ÉLETMÓDKLUB (nekrológ)

Az Életmódklub január 13-án tartotta utolsó összejövetelét.

Négy alkalommal találkoztunk, hogy terveink szerint életünk hétköznapijainak egy-egy területéről beszéljünk. Amikor megterveztem ezt a klubot, a témákat, azt reméltem, hogy sokat tudunk egymásnak segíteni olyan problémákban, amelyek valamennyiünket érintenek, hiszen sok életstratégia találkozhat majd, és miután nagyon praktikusra terveztem a beszélgetéseket, valóban gyakorlati hasznot reméltem egy-egy család, szülő számára.

Sajnos – érdeklődés hiányában – nem sikerült eredeti tervemet megvalósítani. Kevesen jöttünk össze, volt, hogy hárman beszélgettünk, és bár ilyenkor jól éreztük magunkat, és sokat is tanultunk egymástól, mégis kicsit viccessé vált ilyen módon az Életmód klubunk. Ezért most kicsit szomorúan, de eltemetjük ezt a kezdeményezést (is).

Beöthy Hanna

A 12. osztály vásárán megmaradt egy gyerek snowboard, négy pár (34–38 méretű) korcsolya és két pár gyerekcsillag. Szintén kapható még a 12. osztály koncert CD-je, Waldorfpóló és -sapka.

Az érdeklődőket szeretettel várja Sándor Zsuzsi.

ANGOLNYELV-TANULÁS

angol anyanyelvű tanárral

Waldorf-szülő gyerekek és felnőttek angoltanítását vállalja. Részletek James vagy Zsuzsa Pontifextől (tel.: 394 2663).

FELSŐS HÍREK

A felsőtagozat fogadónapja február 10-én (kedden) lesz.

Előzetes bejelentkezés Gyöngyinél személyesen, vagy az iskola telefonszámán (06-1-275-79-35). Várunk minden érdeklődőt!

Balassa Ágnes

Ezerjófű
Gyógynövénybolt

Ligeti Ágnes
Földanya BT

2083 Solymár
Terstyánszky út 37.
06-26-360-280

Nyitvatartás

Kedd - Péntek 10.00-18.00
Szombat 8.00-13.00